XIV. évfolyam Celldömölk, (Kiscell) 1912 szeptember 15. 18. szám.

KEMENESVIDÉK

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

„KISCZELL és VIDÉKE“) Megjelenik minden vasárnap. „KISCZELL és VIDÉKE“)

Előfizetési ár:
Egy évre . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre :
Értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula
Helyettes szerkesztő:
Bakonyi Imre

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk, Dömölki utca, Gombás ház — Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető mindennemű küldemények.

A társadalom mostohái.

A természet, még mint egy éltet boldogitó és munkasfilozofia elvek szerint beosztó aggastyán, derus képet mutat, de haj. a derus fürtök költészete már csak a multak költeszetét dicséri a mely után következik az elmulás, az örökkévalóságra vagy a nihilbe való átmenet. A reményt fakasztó melegét rejtegeti, a tavasz elmult vége van a nyárnak. És most már csak az elmult evszakok tapasztalatai vannak meg. Mint az öreg ember, kiben mar csak az eletre való visszaemlékezések tartjak az e földhöz való ragaszkodást és a ki hátborzongatással gondol a bekövetkező évekre, a mikor vége lesz mindennek, vége az ideáloknak, melyekért ifjuságában rajongott, vége a küzdelmeknek, melyeket az ideálok megvilágositásaert folytatott és vége a nyugalmas aggkornak, mikor minden szenvedely lecsillapult.

A nagy természet is igy van ősz táján éppen. A hulló levelek nem emlékeztetnek egyébre, mint a bekövetkezendő megsemmisülésre. Az a cicás és nyugalmas érzéseket kiváltó nyönge napsugár mint egy reflexe az elmult időnek. Azután volt -nincs. Mindennek vége, a természet felveszi az utolsó kenetet és reá borul a fehér lepel.

Ezeket a szintén szentimentális érzéseket, a melyektől a mai kor embere távol van, minden müvészi eszköz nélkül kicsi holhat belőlünk az a hangulat, a mely végig vonul mostanság a termeszet egész vonalán. Egymás képéről olvassuk le, hogy ezeket az időszerü gondolatokat megérezzük, hogy mindegyikünk, mint a természet gyermeke fajaljuk annak elmulását.

Ámde ezzel a fájdalmas érzéssel a jobb emberek szivébe beköltözik egy másik érzés is, a melyik sokkal intenzivebb, mint a melyet a természetben való szemlélés fakasztott

A jobb ember, a ki tudja azt, hogy mi emberek, mind egy Isten képmására alkottattunk, hogy szegény és gazdag, egészséges és nyomorek, grof és paraszt egy és ugyanazon anyagból van gyurva, hogy továbbá a mi gyárló es történeti haladás folytan kialakult gazdasági rend szerünk oka, hogy olyan éles és majdnem áthidalhatlan a különbség társadalmi osztály és emberek között.

A ki mélyebben belát az emberi cselekmények szövevényes műhelyébe, a ki a bünt kiérzi a legjámborabb maszk alól is, a ki tudja, hogy mennyi méltatlan boldogul itt ezen a földön és mennyi jóravaló, derek exisztencia pusztul el a folytonos kenyérért való elkeseredett küzdelemben, a ki egyszóval az emberek egyenlőségét vallja és annak éppen ellenkezőjét látja, annak szükségképpen kell. hogy összeszoruljon a szive, rágondolván a bekövetkező télre és annak a szegény emberre való minden borzalmára.

Emberek vagyunk, gyarló halandók, az egyik ma, a másik holnap költözik el. Rávagyunk utalva az egymás létére és az utolsó utcaseprő is csak olyan nélkülözhetetlen szerve a mi társadalmi berendezésünknek, a mi életünk könyebbülésének és lendületének, mint pl. a fiskális. Miért kell hát majd annak dideregnie a hidegtől, neki, feleségestől, gyermekestől, holott eleget gondolt ő is arra, hogy becsületesen keresse meg a mindennapi kenyerét, dolgozván érte körme szakadtáig.

Ezek a kérdések foglalkoztatták időtlen idők óta minden más nemzet fiait, a humanistákat és ennek a felfogásnak köszönhetik jóformán az európai civilizált népfelszabadulásokat.

Ma midőn kétszeresen izgatóbb ez a probléma, mint valaha, ma, a mikor a szegénysorsu nép nem veszi isteni rendelkezésnek azt, hogy neki koplalnia kell, mig más henyélő javakban duskál, ma, a mikor a tudás és nem a hit jégyében élünk, bizony most jóval kiáltóbban s talán félelmetesebben hangzik a keny ret követelő tömeg kivánsága. Ehez járul még a drágaság és a jövőért gondoskodó humanisták feladata, hogy a sopánkodás politikája helyett a tettek szinterére lépjünk és találjunk oly egészséges gondolatnak inditékot, melynek gyakorlati kivitele — ha nem is egészen — de legalább részben szüntesse meg a kenyérkérdést, a mely egy nagyszabásu társadalmi akció hijján, ki tudja, milyen veszedelmes méretet ölthet még.

A kiben egy embertársai élete és jólétéért igazán lelkesülő sziv lakozik, a ki átérzi a nyomor és nélkülözés minden fázisát az tudni fogja, hogy humánus köte-

Kertben.

Egy kedves leányka jár a kertben,
Magányos rózsás szép berekben,
Tépi a levelet . . .
Magában ajka suttog :
Szeret ! . . . Nem szeret !

Vidáman uj ágat szakasztva,
Játszik s örömmel gyullad arca.
Tépi a levelet . . .
Ajka remeg örömtől
Nem szeret ! . . . Szeret !

Kételkedés ragyog szemében,
S próbál szerencsét uj levéllel.
Tépi a levelet
Halkan duzzog magában :
Szeret ! . . . Nem szeret !

Még egy utolsó gondolattal
Remél szerencsét más alakkal,
Tépi a levelet . . .
S a bokorból hallatszik :
Szeret . . . Szeretlek !

Andriska Károly.

A kegyeletes emlék.

Folytatás és vége.

Visszaemlékezett a szürke házra is a Kabinetszkajan, a melyből csak néhány évvel ezelőtt költözködött ki

— Hat meghalt, — mondta ismét hátrafordulva a kocsis. — Isten nyugosztalja, de bestia volt a megboldogult.

Nikolajevics megzavarodva, halálsápadtan ült a kocsiban. A sipkája felrevágódott. az ajka remegett. Sokan ittasnak tartották es csodálkozva és gunyolódva néztek rá. Az imadott szerelmes asszonynak az a kedves tiszta képe a melyet évek során at oly hiven őrzött meg lelkében, most egyszerre eltünt, elszállt valahová, a honnan sohasem tér vissza többé. Talán nevetett rajta s nevet most is. a mikor a hóban levett sapkával ott állt a sirja mellet. A kigyó. a mit a keblén melengetett. Vajjon hanyszor csalta meg. Biztos, hogy az, a kit ő sohasem látott s most elősször hallott róla. nem volt az egyetlen. És ő ugyany tisztelte az emlékét, nem egy asszonyét ; imádságába foglalta.

Eszébe jutott a sirhely, a melyet felesége mellett vásárolt. Most már megundorodott ettől. Melléje nem kerülhetett ezek után, Most már mindennek vége, Egy nyomorult ember szétrombolta minden illusióját,

— Mit kiván — szólt hátra a kocsis — s ravasz vén arcán mosoly ült.

Nincs semmi beszédem veled ! — szólt Nikolajevics. — Hajts jobbra, a bejarathoz ; oda, a hol a lámpa áll. Most már egyedül akarok lenni . . .

Mikolajevics szinte támolyogva szállt ki ; a keze remegett, a lábai inogtak Csak nagynehezen birta előszedni a bugyellárisat és akadozva olvasgatta a pénzt.

— Nesze itt a jól megérdemelt béred !

— Egy kis borravalót is adhatna, hiszen nagy szolgalatot tettem önnek ! — szólt a kocsis követelőzve. — Ha én nem vagyok, sohase tudta volna meg ezeket a dolgokat.

— Te gonosz állat ! Te barom ! — orditott rá Nikolajevics a fajdalom és a harag szenvedelmétől gyötörve és ráemelte öklét.

A ház portása kifutott a zajra és csodálkozva látta ura felindulását. Karonfogta és gyöngéden bevezette a kapun. Azután visszatért, hogy fölvegye leesett sapkáját. a mely ott hevert a hóban. Az emberek is összecsődültek a különös jelenetre és rábamészkodtak a zihálló öreg urra.

A kocsis ezalatt rosszalólag csóválta a fejét, miközben elhajtott a kapujától annak a háznak, a hova egy legszebb es legszentebb emlékétől megfosztott öreg embert vitt . . .

Ossip Dymov.

lességen nem lehet érteni egyes-egyedül a tények felismerése és a tények feletti okoskodást, hanem igen's módot kell nyujtani arra, hogy enyhüljenek az embertársak gondjai.

Ezt az enyhülést pedig létrehozhatja egy hatalmas és a nemzet minden réteget átjáró akció. Olyan humános mozgalom, a mely magába öleli elsősorban a nemzet vagyonos osztályát, másodsorban a középosztályt. Mert tétlenül nem nézhetjük testvéreink magyar véreink kinlódását. Itt tenni kell valamit és nem jajveszélkedni. A kinek a gondviselés adott annyit, hogy abbol busásan félretehet, az járuljon nagyobb összeggel, kinek gyöngébben jutott az szegényebb. de okvetlenül tegyen a szegénysorsnak erdekében. Ezt követeli a humanizmus, az emberi jog és a gyomor.

Ha mi magunk nem teszünk felebarátaink érdekében lépéseket, ha mi magunk hagyjuk vagy elcsenevészedni, vagy elpusztulni azt a népelemet a mely kérges tenyerével szükséges, bár alantas munkát is végez, akkor milyen véleménynyel lenyen a szegénysorsu magyar nép saját gazdagjaival szemben.

Kell-e csodálkozni, hogy oly könnyen hitelt ad a magyar a lelketlen szocialista izgatónak, a mikor azok munkaadót vérszivó piócának nevezik?

Itt tenni kell, ha nem is alamizsna érdekében a magyarság teszi azt, a ki ad és ő lesz az a ki vesz, de tenni kell igenis a magunk érdekében, a nemzeti fajfentartás és a humanizmus érdekében.

Községeink és a koronajáradék.

A belügyministter a napokban a következő érdekes rendeletet intezte valamennyi varmegye törvenyhatosagahoz:

A községek tulajdonát képezett, a kötményezés alól feloldott államadóssagi kötvenyek ellenértékbeni helyrepótlás körül egyes községek azt a célszerütlen, sőt karos eljarást követik, hogy az évi visszatéritesi összegeket hosszabb ideig gyümölcsözetlenül pénztárunkban hevertetik a helyett, hogy kamatveszteségeik elkerülése céljaból koronajáradék kötvények vasárlása végett a m. kir. központi állampénztárhoz terjesztenék fel.

A községek vagyoni érdekeinek kötelességszerü megóvasa céljaból — a pénzügyminiszter urral egyetértőleg — legcélszerübbnek látom ezért, hogy a községek kellőképen figyelmeztessenek arra, miszerint a feloldott kötvenyek ellenértékének helyrepótlására szolgalo évi részleteken 4 százalékos magyar koronajaradek kölcsönkötvényeket vásaroljanak.

Felhivom ezért a varmegye törvényhatóságát, hogy a területén levő községeket sajat, jól felfogott érdekükben világositsa fel a tekintetben, hogy a legcelravezetőbb, ha mindenkor, a mikor a helyrepótlas celjaira — egy vagy több évi részletből — annyikészpénz all rendelkezésüukre, hogy azon legalabb 100 korona névértékü 4 százalékos koronajaradék kötvény vásárolható, a a rendelkezésükre álló összeget, a kivánt intézkedes megjelölésével, küldjék be a m. kir. központi állampénztárba a megfelelő összegü kötvények vásarlása és kötményezés végett A menyiben pedig valamely község már rendelkeznék ily helyrepotlási részletek befektetése folytán kötvényezett 4 százalékos magyar koronajáradék kötvénnyel, az esetben a kamatfizetést teljesitő kir. adóhivatal utján a kötvénvásárlásra forditandó készpénzzel együtt a már kötvényzett kötvény és annak kamatfizetési ivei is beküldendő a m. kir. központi allampénztárhoz oly célból, hogy az ujonan beszerzendő kötvény a már meglevő kötvényezett kötvénnyel egy kötvénnyé legyen összeirható.

Az a körülmény, hogy ennek a rendeletnek a kiadása egybeesik a 4 százalékos koronajaradék páratlanul alacsony árfolyamával, arra enged következtetni, hogy a pénzügyminiszter ezzel az első kormányzati intézkedést tette a járadék folyamok javitasara. Ugy latszik azonban, hogy mérvado körökben komolyan foglalkoznak a kérdéssel és nem lehetetlen, hogy a kormány másirányu intézkedéseket is fog eszközölni. Annyit hallottunk, hogy a kormány elsősorban a biztositó intézeteket fogja nagyobb mérvü jaradékvasárlasra kényszeriteni.

HIREK.

Pillanatfelvételek.

EMBERGYÜLÖLET.

A mikor az esti csöndben ideülök az iróasztalhoz és órákon at rovogatom a fekete betüket a fehér papirosra és gondolatban ujra meg ujra végignézem ennek az utálatos, otromba, pokoli élet-zagyvaléknak minden jelenségét: — olyankor szeretném leirni mind azokat a sötét, vad eszméket és pokoli rémlatásokat, a melyek bennem kavarognak és undorral töltenek ellen a nagy-nagy semmi ellen, a mit ugy hivnak, hogy É et . . .

Mert olyan undoritó, olyan kétségbeejtően ostoba ez az életnek nevezett nagy semmiség, mint maga az ember, a ki megalkotta a társadalmi rendszabályokat, a melyek egytől-egyig a konvencionalis hazugságok hamis pillérein épültek föl.

A teremtés koronájának, az embernek a müve ez; a ki könyörtelen vadállatiassággal tiporja el embertársát a mindennapi élet tülekedő zsibvásárjában. A hol nincs eszme, nincs szentség, csak törtető hajsza, kemény tusa a mindennapi kenyerért. És ha a nyomorult, éhes koldus talál egy száraz, kemény falatot: elébe áll egy még éhesebb és elkapja tőle; ha kell, élete áran is.

— „Ha adod: adod.; ha nem adod: veszem. Ez a rend a világon. Neked van, nekem nincs, nekem kell, neked nem. Egyikünknek el kell pusztulni a másikért; légy az te!"

Utálatos, undorító kotyvalék az egész élet. Azzá tették az emberek. Az emberek, a kiknek fásult lelkéről letörölte a szeretet, a türés, a nemes indulatok értékes zománcát az élet-küzdelem. És helyébe gonoszságot, rosszakaratot, vad indulatot hintett el; és ez a mag buja termékenységgel árasztotta el az emberek szivét. Elköltözött belőle a jóság, a szeretet, a szelid gyöngédség s nem maradt más benne, mint vad harag, feneketlen gyülölet minden szép, jó, nemes iránt; vérlázitó eszmék konkoly-magva, bünök gyilkos miazmái, a melyek lopva, orozva rátapadnak az emberi lelkekre . . .

Sötét, szomoru kép ez. De igaz. Borzalmasan megkapó, velőtrázó, kérlelhetetlen igazság. A melyet nem lehet eltakarni a csillogó, cifra szavak köntösebe öltöztetett hazugsággal. A melyet napról-napra százszor, ezerszer produkál az élet. A mikor olyan olcsó az emberélet, hogy akár tiz fillérért habozas nelkül lekeseli egyik a másikat.

Elveszi tőle azt, a mit soha, soha vissza nem adhat neki. Az életet, a mely akármilyen nyomorult, nehéz, küzdelmes is: megis a legdrágább. És mindezt egy marék csillogó aranyert, talán csak egy-két fillérért.

De talán nem is egeszen az ember a hibás. Talán maga az élet; talán a társadalom, a mely ferde, egészségtelen berendezkedesével gyilkosokat, prostituáltakat, züllött existentiakat nevel.

De hát ilyen az élet

— Ha adod: adod; ha nem adod: veszem. Ez a rend a világon. Neked van, nekem nincs nekem kell, neked nem. Egyikünknek el kell pusztulni a másikért; légy az te!

Szemüveg.

— **Esküvő.** Meggyesi *Somogyi* Aladár celldömölki szolgabiró e hó 24-én délutan 5 órakor tartja esküvőjet loránthazai és zágorhidai *Loránth* Irma urleányal a helybeli róm. kath. plébánia templomban.

— **A közigazgatás bizottság ülése.** Vasvár megye közigazgatasi bizottsaga szerdan d e. tartotta meg rendes havi ülését a vármegyeháza kistermében *Békássy* István dr. főispán elnöklete mellett Legelőször a tárgysorozat megkezdése előtt üdvözölte a főispán a megjelenteket és bemutatta az először megjelenő *Kulisséky* Ernő dr. kir. tanfelügyelőt, mint a ki a varmegye tanügyi reszortjat vezetni fogja Utána *Herbst* Géza terjesztette elő alispáni jelenteset, ebből kitünik, hogy a közbiztonsag javult augusztus havában. *Boguár* József törvényhatósági főállatorvos örvendetes jelentése következett ezután, hogy az állatbetegségek szórvanyosan fordultak elő és nagyobb bajt nem okoztak. A szombathelyi jegypénztar szaporitása végett az üzletigazgatósághoz ir át a bizottság. Adófizetési meghatározas és egyéb kisebb jelentősegü dolgok letárgyalasa után *Mezihradszky* Kalman dr. tiszti főorvos jelentese következett a vármegye közegeszségi allapotaról, a mely altalaban kielégitő. Az uj tanfelügyelő kert most szót. Nagy varakozassal ily értelmü nyilatkozatot tett programja gyanant: Müködésem megkezdésekor mely tisztelettel kérem a közigazgatási bizottság tamogatasat. Nagyerdemü elődöm keves munkakört hagyott szamomra, de en iparkodni fogok ezt a munkakört kiszélesiteni es teljes egeszeben betölteni. Legfőbb vezető elvem, hogy a magyarsagot terjeszszem es az idegen nyelvüeket a magyarsag javara előnyben ne részesitsem. Ezután Ernuszt József dr. ny. foispán vázolta és hivta fel Kuliszeki figyelmét a varosi iskolák allamositasara, melynek reven sulyos anyagiaktól szabadulnanak meg a város polgarai. Gryneusz György helyettes penzügyigazgato terjesztette ezután elő a varmegye adofizetéseről szóló jelentését, ebből kitünik, hogy az egyenes adók kivetését jórészben mar befejezték. Ezzel a közigazgatási bizottság ülése 12 órakor véget ért.

— **Eljegyzés.** *Rosenberg* Sandor kereskedő Keszthelyről eljegyezte *Vittmann* Erzsébetet Celldömölkről.

— **Kisfaludy Sándor régi szinháza Balatonfüreden.** Kisfaludy Sándornak, a mult század hires költőjének kezdeméhyezésére 1824-ben közadakozásból szinház épült Balatonfüreden, Ez a szinház az idők folyamán elpusztult és klasszikus stilü faragott oszlopait elföldelték. A Balatonfüreden pár evvel ezelőtt alakult Kisfaludy Sándor Társaskör legutóbb elhatarozta, hogy a régi szinház kőmaradványát fölasatja és emlekül a balatonfüredi parkban fölállittatja. *Hajdu* Tibor dr. panonhalmi főapát a kegyeletes terv megvalósulására az engedelmet megadta és a napokban már meg is kezdték a müemlékek föltarasát. Az egyik faragott kőoszlopot már el is helyezték a Balatonpart közelében

— **Hivatalvizsgálatok.** Dukai *Takách* Márton celldömölki jarasi főszolgabiró a héten a járás két körjegyzőségén tartott *Mersich* Jenő járási számvevővel együtt hivatalvizsgálatot. 10-en, azaz kedden Ostfiasszonyfán, *Kováts* Dénes körjegyzői hivatalaban. 11-en pedig, azaz szerdán Egyházaskeszőn, *Schulze* Károly körjegyzői hivatalában. A tapasztaltak felett megelégedését nyilvánitotta a vezetőknek a főszolgabiró.

— **Megvert vasuti.** Vasárnap éjjel történt az eset, hogy a Magyar Király vendéglőben valami mulatságfélét tartottak a vendégek. *Konc* Jenő máv allomasi elüljáró is ott volt és összekülömbözött *Tóth* István celldömölki kőmüvessel, a ki a maga igazát Konc fejbeverésével is igazolta. Éjjeli csendháboritas végett feljelentették a hatóságnál.

— **Uj tanitó.** A jánosházai kath. iskolaszék a püspök rendelete folytán szervezte a 7. tanitói allast s arra *Werner* Imrét, a kertai kántortanitó fiát egyhangulag megválasztották.

— **Szüreti mulatság.** A celldömölki iparosok és máv. alkalmazottak szeptember hó 24 en, kedvezőtlen idő esetén 29-én a Korona-szállóban szüretelesi ünnepélyt rendeznek. A humoros szövegü meghivókat a hét folyamán bocsátották ki.

— **Cigányverekedés.** Hétfőn e hó 9-én délután a helybeli cigánytelepen meglátogatta *Kolompár* József (Pepi) celli ciganyt *Kolompár* János magyargencsi kollegája. A látogatás azonban rosszul ütött ki, mert a Pepivel szóbeli összekülönbözés utan a bicska fejezte be a János latogatasat, a miért Kolompár Pepit feljelentették a kir. járásbiróság, mint büntető biróságnál.

— **Kabátlopás.** Megkezdődtek az embervégü hónapokkal a nedves és hüvös, őszies időszakok, ezekkel pedig a kabátlopás. E hó 9-én a Magyar Király vendéglőbe betért *Szabó* István celldömölki máv. fékező egy pohár italra, addig mig a bor mellett elüldögélt, letette a téli kabátját a koresma fogasára. Közben betért a vendéglőbe *Fülöp* István kollegája is, a ki azt gondolta, tán nem veszik észre az 50 koronás kabát eltünését, elvitte hát ő maga, hogy más ne részesedjék benne. Azonban rosszul számitott, kitudódott az eset és feljelentették az illetékes hatóságnál.

— **Elfogott tolvaj nő.** Jó fogást csinált a magyargencsi csendőrség e hó 6-án Kemenesszentpéteren. *Csaladi* Anna rovott multu nőt, a kit több izben elkövetett lopásert hosszu idő óta köröztek a hatóságok, letartóztatta és átadta a celldömölki kir. járásbiróságnak.

— **Iparengedélyezés.** Uj iparosok és kereskedők jelentettek be az iparhatóságnál a héten iparengedely iránti kerelmüket: u. m. *Németh* Laszlo hentes, *Pap* Ernóne cipész és *Grünfeld* József köser étkezde, csemegeüzlet és kávemérés gyakorlasa iránt.

— **Hajsza egy betörő huszár ellen.** Vakmerő betorot fogott el a napokban a szentgotthárdi csendőrség *Horváth* Lajos közhuszar szemelyében, a ki szabadságideje alatt kisebb-nagyobb betöréseket követett el. Mivel szabadságideje leteltével nem tért vissza a kaszárnyaba, kiadták ellene a körözést, most már, mint katonaszökevény ellen. A szentgotthardi csendőrőrs egyik járőre tartóztatta le és egy csendőr vonatra ült vele, hogy előbb Nagylengyelbe kisérje, a lopasok kideritése végett. A tolvaj katona rendkivüli elszántsaggal, furfangosan menekült el a csendőr mellől. A csendőr a celldömölk—csáktornyai vonalon kisérte Horváthot azzal a céllal, hogy Csáktornyaról azutan tovább viszi emberét a somogyi községbe. Jánosháza táján egy percre magára hagyta a katonát s kilepett a folyosóra. Ezeket a pillanatokat használta fel Horváth: gyors mozdulattal fölnyitotta a kocsi ablakát, azon keresztül kivetette magát a robogó vonatbo. A vonat a jánosházi állomáson volt, mikor a csendőri eszrevette a katona éltünését. Átkutatta a kocsit, de Horváthot nem találta; azután a vaganyokon visszafelé haladt s a jánosházai csendőrség bevonásával nyomozott atána, de a vakmerő ember nem került elő. Most az egész vasmegyei és szomszed megyebeli csendőrség keresi.

— **Ingyenes Balatoni kalauz.** A Balatoni Szövetségnek most jelent meg az ingyenes balatoni kalauza. A szép képekkel diszitett kalauzt a szövetség 60 ezer példanyban nyomtatja és osztja szét. 10 filléres bélyegdij mellett a csinos füzetet bárki megkaphatja a szövetség titkari hivatalából Balatonfüreden

— **Elmaradó ellenőrzési szemlék.** Emlitetük már, hogy a honvéd tartalekos legénység ellenőrzési szemleje is elmarad az idén. Legujabb rendelet szerint a közös hadsereg nem tényleges állomanyu legénységének szemleje is elmarad.

— **Az állami borközraktár.** A Badacsonylábdiban épült borközraktár pincéje teljesen elkészült, most folyik a pincéből kiagazó cementhordók készitése és az egész pince felszerelése. A munkálatok oly gyorsan haladnak, hogy a raktár az ősz folyamára már teljesen elkészül. A raktárba 20.000 hektoliter bor fér el.

— **Állatdijjazás Celldömölkön.** A vasmegyei gazdasági egyesület e hó 12-én csütörtökön délelőtt 10 órakor a községi vásártéren tartotta meg dukai *Takách* Márton járási főszolgabiró elnöklése mellett állatdijazását, a mely a kiállitott anyag nagyságát tekintve, igen jónak mondható. A kisgazdák által kiállitott tenyeszanyag határozottan jó volt. A biráló bizottság működésében résztvettek az elnök főszolgabirón kivül: Röszler Károly igazgató-titkár, Förster Ottó kir. gazd. s. felügyelő, Bárdossy Sándor, Raffel Dénes földbirtokos, Loránth Gyula, Maróthy László dr. és Szalay József városbiró. A felhajtott dijazást a Koronában ebéd fejezte be, melyen a bizottság tagjai vettek részt.

— **A celldömölki ipartestület közgyülése** e hó 15-én d. u. ½3 órakor lesz megtartva a városháza tanácsterében *Szalay* József elnöklése mellett. Tárgyak: 1. Az ipariskolai tanitók fizetésének megállapitása. 2. Ipariskolai tanórák megállapitása.

— **Pályázat.** Celldömölk községben üresedésben levő rendőri állásra az elöljáróság pályázatot hirdet. Fölhivatnak mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy kérvényeiket szeptember hó 21-ig az elöljárósághoz adják be.

CSARNOK

Szomoru képek.

Irta: Teleky Pál.

Félistenek a sárban.

Nem tudom, más is ugy érez-e, mint én? De nekem ugy fáj, de olyan nagyon fáj, ha szabadságharcunk eszményi hősei közül egy-egy elzüllött alakot látok.

Fájdalom! van köztük nem egy ilyen is. Mi tette őket elzüllötté?

A lelek ölte e meg náluk a testet, vagy a test a lelket?

Ki tudja?

Oh, ha én igen gazdag ember volnék! — Akkor nem volna rongyos honvéd e hazában.

Ugy szánom őket.

Egyszer kérdeztem egy öreg elzüllött honvédet, ki a szabadságharcban főhadnagy volt, hogy: miért iszik oly sokat?

Ő azt felelte: „Mert sokat kell feledneme" — És ivott sokat, sokat.

Egyszer aztan holt részegen összeesett. Sáros lett az arca.

Az én szemem pedig könnyes.

És én mégis ugy tiszteltem, ugy szerettem ezt a sáros, ezt a rongyos alakot.

Rongyos ruhája alatt egy kóc madzagra akasztva lógott keblén az ezüst vitézségi érem.

Ezt nem itta be soha.

Ugy szeret em volná sáros arcát, szurtos kezét megcsókolni.

Mem bánom, nevessen ki naivságomért, a kinek szive van hozzá.

*

A mi hazánknak, (mint legtöbb falusi uri laknak) volt két öreg kolduló honvédje.

Az egyik közlegény volt, a másik őrnagy.

A közlegény banki illetőségü.

Résztvett a móri csatában is a többek között.

A Hunkár család viseltetett rá gondot, de azért évenkint kétszer-háromszor eljött hozzánk is. Pálteleke. Én mint kis gyermek, kértem, hogy meséljen. Ő mesélt, sokat s én hallgattam isteni félelemmel.

Egyszer aztán elmaradt tőlünk végkép a mi öreg közvitézünk.

Nem tudtam hova lett.

Mégis csak harcban mult ki szegény. Habár dicstelen harcban.

Az őrnagyra már világosan emlékszem. — Mintha csak most is látnám.

Előttem áll a tisztes, ezüst-fehér szakállával, hosszu ősz bajuszával, elpusztithatatlan szervezetet gyanittató, robostus termetével. Kopott aranyzsinoros, őrnagyi atillát s hozzá télen-nyáron feher vászon-nadrágot viselt. Igy „equipirozva" (az „equipirung" 1848 előtt 800 usque 100 forintba került a lovassagnál, mely összeget a szülőnek, vagy gyámnak biztositani kellett mielőtt az illetőt hadnagygyá nevezték ki.) szokott hozzánk is ellátogatni majd minden évben. Én iskolaimat végzendő elkerültem a szülői háztól s igy vagy 10—12 évig nem találkoztam őrnagyunkkal, mig nem egyszerre 10 évvel ezelőtt a lovászpatonai vendéglőben láttam meg ismét őt.

Ekkor már teljesen el volt züllve. Ruhája egyik helyen rongyos, másik helyen iromba öltésekkel „folt hátán folttal foltozvá"

Szemeiből „kiritt" az első stádiumban levő delirium tremens.

Bamban nézett rám.

Megmondtam neki, hogy ki vagyok.

Nagysokára aztán mégis csak kezdett emlékezni rám.

Talán nemis rám emlékezett, csak házunkra hol azelőtt többször töltött pár nyugalmas napot.

Behivtam az öreget magammal az ebédlőbe.

Hozattam egy jó üveg rizlinget.

Kináltam, hogy igyék

Ő keserüen mosolyogva kért, hogy hozatnék az ő számára valamelyes jó erős gugyit.

Nem tettem meg.

Féltem, hogy hamar fog berugni s igy nem beszélhetek vele többé okosan.

E közben többen is jöttek asztalunkhoz ismerőseim közül.

Elkezdtünk egyről másról beszélgetni.

Öregünk is „ráfanyalodott" lassankint a jó rizlingre. Később, mint vettem észre, izlett is neki.

Természetesen a társalgásunk nemsokára a szabadságharc egyes eseményeire tért át.

Kértük az „Őrnagy bácsit (igy neveztük őt) hogy beszéljen el egyes epizódokat életéből.

Megtette.

Oh, hogy egyenesedett föl görnyedt alakja, hogy villogtak előbb még fénytelen szemei, hogy magasztosult föl arca, midőn a győzelmes csatákról beszélt.

Kértük, hogy beszélje el saját élettörténetét.

Pár percig céltalanul nézett a levegőbe.

Aztán izmos öklével az az asztalra ütve fellkiáltott: „E, hagyjuk ezt urak. Inkább majd mást beszélek el".

— Az én történetem igen rövid.

Orvosnövendék voltam.

Honvéd lettem.

Szerettem egy leányt, imádtam egy szent eszmét.

Aztán! — folytatá könnyes szemmel, — aztán elbukott a lány, elbukott e szent eszme, elbuktam utánnuk én. Hát még van valami szent a nap alatt?

— Igyunk egyet urak!! Nem is olyan rossz ez a bor, mint gondoltam.

Koccintottunk az öreggel, ki miután borát kiitta, igy szólt:

— Igaz biz, megigértem, hogy egy más történetet mondok el, tehát hallják az urak.

II.

A furulyás király.

— Egyszer lerándultam a havasok közé, egy volt honvédtársamat meglátogatandó, kinek ott nagy terjedelmü birtoka volt, kezdé elbeszélését az őrnagyunk. Szivesen látott.

Él-elbeszélgettünk a multról.

Az együtt eltöltött szép, de keserüen végződött időkről.

Szép tavaszi idő volt.

Kiültünk a verandára pipázgatni és gyönyörködtünk a táj vadregényes szépségében.

Fent a hegycsucsokon hó, jég, zuzmó, lent a völgyben üde zöld tenyészet, illatos, virágos rétek, itt-ott buján fejlődött zab és rozs vetés táblák.

A réteken kolompoló tehén csorda. A hegyeken birka és kecske nyáj.

A pasztorok furulyája busan sirt fel koronként, szaszszor visszhangozva a hegyek közt.

Elmelázva hallgattam az édes bus hangokat.

A bus nótát felváltotta egyszerre egy általunk jól ismert, sokat üldözött nóta dallama: „Mégis huncut a német."

Bámulva ocsudltam fel megrengésemből. Hol veszi magát itt e dal? A havasok között. A románok tilinkóján.

Megkérdeztem a házi gazdámat, ki igy felelt: — A furulyás király mulatatja magát, a Jnaka Ábrahám.

— Hogyan kerül ő ide? kérdeztem.

— Hogy ám?

Isten keze, a boszuló nemezis sujtotta őt.

Megőrült s most itt bolyong, fujja furulyáját.

Mi tartjuk őt, itteni magyar birtokcsok, kiknek családjait hajdan az ő népe ölé, pusztitá, gyilkolá.

A szó, teljes [illegible] szegény.

Ha kap valamit, bármily csekélységet is, köszönettel fogadja.

Beszédet mindig ezen mondással szokta befejezni: „Nu cread nemtul" a mi magyarul annyit tesz, hogy nem hiszek a németnek.

Az arckepe alá, mit pár évvel előbb is még boldognak, boldogtalannak szokott osztogatni ezt szokta irni: „Népem a német bolondja, én meg a népemé" fejezé be bajtársam felvilágositását.

Eddig tartott a honvédbácsi elbeszélése.

De jó is, hogy véget ért, mert nagyon nehezen kezdett forogni a nyelve.

Kezdett használni neki a sok jó rizling.

*

Többé én aztán nem is találkoztam öregünkkel. Ki tudja, hova hányta vette a sors keze. Tán valamely korházban ért véget viszontagságteljes élete.

Borszéki
GYÓGY- és ÜDITŐVIZ
A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!
Főraktár Celldömölkön: Geyer Gyulánál

Úgy az ellenzék,
mint a munkapárt
megegyeznek abban, hogy egyedül
GOTTLIEB IZIDOR
„Turul" cipőraktárában
szerezheti be mindenki a legszebb és leg divatosabb cipoujdonságokat
CELLDÖMÖLK
Sági-utca

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Kemenesaljai Közgazd. Hitelbank
(Az osztrák magyar bank mellékhelye.)
Celldömölk.
Betéteket elfogad
4 %
kamatoztatással.
Leszámitol üzleti és magán váltókat.
Jelzálogkölcsönöket folyósit.
Értékpapirok és idegen pénzek vételét és eladását eszközli.
Folyószámla kölcsönöket nyujt.
A vele egyesült Hitelszovetkezet olcsó kölcsönöket ad kenyelmes heti vissza fizetesre.
Biztositási osztálya elfogad élet, tüz, jég, baleset, szavatossági stb. biztositásokat az Első Magyar Általános Biztositó Társ. részére.

Értesités.
A Kemenesaljai Közg. Hitelbankkal egyesült Kemenesaljai Önsegélyző Hitelszövetkezet (Celldömölk) most a a-z kitja meg II. (3 éves) évtársulatat. Egy üzletrész 50 fillér. Az üzletrészek jegyezhetők a Hitelbank üzlethelyiségében. A tagok egy üzletrész után 70 K kölcsönt vehetnek fel előnyös kamatfizetés és kényelmes heti visszafizetés mellett.

Értesités.
Alulirott közhirre teszem, hogy szerint Celldömölkön a Papai-utcában levő saját házamban
zálogintézetemet
— a hol előnyös feltételek mellett 3 hónapig kisebb-nagyobb kölcsönöket folyósitok — már megnyitottam.
Tisztelettel
Pálovits József

HAROM szobás lakás mellekhelyiségekkel, villanyberendezéssel november 1-re kiadó özv. Bakonyi Józsefnénál Celldömölkön, Kis utca 9.

A mesterdalnok . . .
Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek varrok,
Rajt' van

Kaucsuk sarok.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az
ASBESTPALA.
Elpusztíthatatlan, sohasem javitást nem igenyel. Tüzmentes, szikramentes, vizhatlan és viharálló.
Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg
KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kilogram — holott a hornyolt cserepből négyzetmétere 40 kg., közönséges cserepből 65 kg., igy palafedésre a legkönnyebb tető és a leggyöngébb fal is alkalmas.
Legmesszebbmenő jótallás!
Felvilágositást, árjegyzéket és mintát kivánatra ingyen küldünk.
Magyar Asbest Palagyár R.-T. :: Janosháza.
Iroda: Zollner Belánál Janosháza

Védjegy: „Horgony".
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
példátlan
egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb [illegible] bizonyult kézszványnál, ... osznál és meghülésnél. .....
Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" véljegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Sirolin Roche értékelése.

Arvaház Büdingenben.
Posta Maxstadtban, 1911. IX. 2.
Örömmel értesitem, hogy a *Sirolin „Roche"* nagy szolgálatot tett nekünk, különösen influenze ellen vált be nagyon jól s nem is tudok hasonló megbetegedések ellen biztosabb szert, mint a Sirolin „Rochet". Mindenkin segitett, a ki használta.
Mária Franciska nővér, betegápolónő

Arvaház.
Pépinvilleben, 1911. VIII. 23.
Bátorkodunk önnel örömmel közölni, hogy a *Sirolin „Roche"*-sal gyermekeinknél jó eredményt értünk el, emiért legnagyobb megelégedésünket nyilvánitjuk. Jó hatást tett gyermekeink köhögése és nyakfájdalma ellen, a mi nagy enybülést és megkönnyebbülést szerzett nekik,
Maria Leo, jézustársasági nővér, főnöknő.

Brünn, 1910. szeptember
A szünidei gyermektelep idei szezonjának lezárásakor alulirt egyesületi vezetőség indittatva érzi magát arra, hogy tisztelettel közölje önnel hálás köszönetét, a miért az orvosi kezelés alatt levő gyermeknél az ön Sirolinja a szünidei telepen oly kedvező hatást ért el.
A brünni szünidei telep bizottsága Gross Ullersdorfban.

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben 1912